

ביצה פרק ראשון ביצה

יא.

עין משפט
גר מצוה

עו א ב ג מיי פ"ג
מהלכות יו"ט הל' ו
עו"ש"ע א"ח ס' תלו סעיף
ד:
עו ד מיי"ש ע"פ ופ"טו
מהל' גולה הל' יח
עו"ש"ע ע"פ ופ"ט"ע ח"מ
ס' רס סעיף ח:
עו ה מיי"ש פ"ב מהל'
יו"ט הלכה ו עו"ש"ע
א"ח ע"פ סעיף ד:
ע"ב ו עו"ש"ע א"ח ס' קי
תל"ט סעיף ה:
ז מיי"ש פ"ג מהלכות
יו"ט הל' ד סעיף לאון
ע"ה עו"ש"ע ע"פ סעיף ג:
פ"א ח עו"ש"ע ע"פ סעיף
ה:
פ"ב ט עו"ש"ע א"ח ס' קי
תל"ט סעיף ב:
פ"ג י עו"ש"ע א"ח ס' קי
תקד סעיף ב:
פ"ד כ ל מיי"ש פ"ג ע"פ
הלכה ד עו"ש"ע א"ח ס' קי
תל"ט סעיף ג:
פ"ה ז מ ג מיי"ש ע"פ הל' ה
עו"ש"ע ע"פ סעיף ד:

גליון הש"ס

גמ' רבא אמר בשני קנין.
עין לקמן דף כה ע"פ
רש"י ד"ה ומלא:

רבינו הנגאל

פירוש אשחרובי כמו
יורדה הוא. וסריחה כמו
תפסה, כדמחב שממית
בידים תחפש. ואם אין שם
אלא הן מותרין. אוקימנא
במדורין ולא במפורחין,
כלומר אין בהן כח לפירות.
ומתהנין אין הכי פשיטא
רדאין הן. ואמרינן בגון
דאיכא קן אחד בתוך ג'
אמה שיש שם אפוחותים
שלא יזמן מהן וקאי בקרן
זוית, מהו דתימא ניהוש
דלמא מן הקן הוא באה,
קמ"ל אע"ג דקדיל כרב
עוקבא דאמר בפ' לא
יחפור כל המדרה אין
מדרה יותר מחמישים
אמה, כיון דקאי האי קן
בקרן זוית, דליכא מדרה לא
יכול למהדר ומחוי
לקניה, לא מדרה, הלכך
ליכא למיחש להכי ושרי.
אל פירוש תריסין, הקרשין
עו"ש"ע בהן פתחי
החזירינן. וביה מתירין
בליקטן לפתוח ולהחזירינן,
כדי לסגור. פירוש העלי,
בוכנא שכתוש בו הריסא
והפואה וכיוצא בה
באיתות מלאכת החול,
ואינו עומד לכתוש בו מיני
מהכל. ל"פכין אמרו כי זה
העלי הוא דבר שמלאכתו
לאיסור, ואעפ"כ ב"ה
מתירין לטלטל ולקצב
עליו בשר ולשבר עצמות.
וכן תברא גמא, שהיא
חתיכה של קורה
שהתקנה לשבר עליה
עצמות, והיא עדיין חרשה
מתרת וכ"ש ישנה, וכן
להוליק תבלין אצל מדוכה
ומדוכה אצל תבלין אלו
כולן ב"ה מתירין. (ז) וכן
אוסרין בית שמאין
להגביה עור של בהמה
ששחטה ביום טוב
ולשחטו ולדורסו בני

פשיטא דמותרין דאמר מר עוקבא ב"ה המדרה וכו'. וקשה וכו'
מיימי ראייה ממר עוקבא שהוא אמורא וי"ל דע"כ אנו
זריכין לומר כדמר עוקבא דאם לא כן לא מתוקמא מתניתין דלא
יחפור (ב"ב דף קכג.)
לגופה וכל כלי שזריך לגופו או
למקומו אפילו מלאכתו לאסור נוטלין
אותו ביום טוב וי"ל דשפרק כל הכלים
צמוקה שיש בו חסרון כיס דכ"ע
מודו לאסור כגון סיכי זרי ומזורי
דקפיד עלייהו. וז"ה שמתירין היינו
דוקא משום שמסת י"ט כדמפרש
נגמרא: ושו"ן שמולחין עליו בשר
לצ"ע. לא משום דזריך מליטה לנ"י
כדמפ' בחולין (דף ק"ה). אלא משום
שנהגו למלחו כדי ליתן טעם
(וע"י תוספות חולין ד' ד"ה וספ"ן):

דמתעבל קמרייהו: "בתוך הקן ומצא לפני
הקן אסורין: לימא מסייע ליה לר' חנינא
דאמר ר' חנינא רוב וקרוב הלך אחר הרוב
אמר אביי בדף *רבא אמר בשני קנין זו
למעלה מזו עסקינן ולא מבעיא זמן בתחתונה
ולא זמן בעליונה ומצא בתחתונה ולא מצא
בעליונה דאסורין דאמרינן הנך אולו לעלמא
והנך אשתרובי אשתרובי ונחות אלא
אפילו זמן בעליונה ולא זמן בתחתונה
ובא ומצא בעליונה ולא מצא בתחתונה
הנך נמי אסירי דאמרינן הנך אולו לעלמא
והנך סרוכי סריך וסליקו: יואם אין שם אלא הן הרי אלו מותרין: היכי
דמי אילמא כמפורחין איכא למימר הנך אולו לעלמא והני אחריני ניהו
אלא יבמדדין אי דאיכא קן בתוך חמישים אמה אדרויי אדרוי ואי דליכא קן
בתוך חמישים אמה פשיטא דמותרין דאמר מר עוקבא בר חמא דכל המדרה
אין מדרה יותר מחמישים אמה לעולם דאיכא קן בתוך חמישים אמה
וכגון דקיימא בקרן זוית מהו דתימא אדרויי אדרוי קמ"ל כל היכא דמדרה
והדר הוי לקניה מדרה ואי לא לא מדרה: **מתני'** ב"ש אומרים אין נוטלים
את העלי לקצב עליו בשר וכו"ה מתירין בית שמאי אומרים אין נותנין את
העור לפני הדורסן ולא יגביהו אלא אם כן יש עמו כ"ה כותב בשר ויבית
הלל מתירין: **גמ'** תנא ושושון שאם קצב עליו בשר שאסור לטלטלו
אמר אביי מחלוקת בעלי אבל בתברא גרמי דברי הכל מותר פשיטא
עלי תנן מהו דתימא הוא הדין דאפי' תברא גרמי נמי והאי דקתני עלי
להודיעך כחן דב"ה דאפי' דבר שמלאכתו לאיסור נמי שרו קמ"ל איכא
דאמרי אמר אביי לא נצרכא אלא אפילו תברא גרמי חדתי מהו דתימא
ממלך ולא תבר עלה קמ"ל וב"ש לא היישי לאמלוכי והתניא בית
שמאי אומרים אין מוליכין טבחה וסכין אצל בהמה ולא בהמה אצל
טבח וסכין ובית הלל אומרים מוליכין זה אצל זה בית שמאי אומרים
אין מוליכין תבלין ומדוך אצל מדוכה ולא מדוכה אצל תבלין ומדוך
וב"ה אומרים מוליכין זה אצל זה הכי השתא בשלמא אתי לאמלוכי
דאמר נשבק האי בהמה כחושה ומייתניא בהמה אחריתי דשמינה מינה
קדרה נמי אתי לאמלוכי דאמר נשבק האי קדרה דבעיא תבלין ומייתניא
אחריתי דלא בעיא תבלין הכא מאי איכא למימר ממלך ולא תבר
כיון דשחטה לתבירא קיימא: בית שמאי אומרים אין נותנין את העור:
תנא ושושון שמולחין עליו בשר לצלי אמר אביי לא שנו אלא לצלי
אבל לקדרה לא פשיטא לצלי תנן הא קמ"ל דאפי' לצלי בעין קדרה
אסור ת"ר אין מולחין את החלבים ואין מהפכין בהן משום ר' יהושע אמרו
שוטחין ברוח ע"ג יתדות אמר רב מתנה הלכה כר' יהושע איכא דאמרי אמר
רב מתנה: אין הלכה כר' יהושע בשלמא למ"ד הלכה כר' יהושע אצמריך
סד"א יחיד ורבים הלכה כרבים קמ"ל הלכה כיחיד אלא למ"ד אין הלכה
פשיטא יחיד ורבים הלכה כרבים מהו דתימא מסתבר מעמיה דר' יהושע דאי
לא שרית ליה ממנע ולא שחית קא משמע לן ומ"ש מעור לפני הדורסן
התם

מלאכתו לאיסור לכתוש צמחשת משום הכי אסרי ליה בית שמאי: **גמ'** שאסור לנטולו. דלמעצדי ליה לזוך י"ט: **בבבא** גרמי.
המיוחדת לקצב עליה צפר: מהו דסימא הוא הדין דאפילו סבא גרמי. אסרי צ"ש דלמא צמר דטלטלה ממליך ולא תצר ואשתכח דטרס
צברי: איכא דאמרי אמר אביי כו'. כי אפוציניה פשיטא עלי תנן שני אציי גופיה הכי לא נצרכא הא דאמרינן אצל תצרה גרמי דברי הכל
מותר אלא לתצרה גרמי חדתי שלא קצב עליה מעולם דאיכא למיחש דחיים עליה וממלך: לא היישי לאמלוכי. בתמיה ופריך לאציי: **אין מוליכין טבח**
וסכין וכו'. אם היו רחוקים זה מזה דלמא [בתוך] דטריח ממליך: מודך. צוכנא שדוכין זו תבלין צמדוכה: נשבק האי קדרה. מין תצשיל זה שיהא
זריך תבלין כגון צפר וצללים: **ואעצד קדרה דלא צעיא תבלין.** כגון כרוז ולפת: **מאי איכא למימר גרסי:** קמ"ל לא גרסינן: **שמוחין עליו.**
ואע"פ שהמלח מועיל לעבוד: **לנלי** דאין מולחין אותו יפה: **הא קא משמע לן דאפי'** לנלי בעין קדרה אסור. האי אצל לקדרה דקאמר אציי
לני בעין קדרה קאמר כגון אדם המולח לני יפה יפה קרוב למליחת צפר שלזוך קדרה דלא מימא כל לני שרי: **אין מולחין את החלבים.** ביום
טוב כדי שלא יסריחו ואפי' נשחטה בהמה ב"ט: **ומאי שנה מעור לפני הדורסן.** דשרו בית הלל משום דאי לא שרית ליה ממנע ולא שחית:

אדם, [ז]ב"ה מתירין. ושושון ב"ש וביה שמולחין ע"ג העור בשר לצלי, שאין צריך מלח הרבה, אבל בשר לתבשיל שצריך
מלח הרבה לא, שנמצא מולח את העור. ת"ר אין מולחין את החלבים ב"ט ולא מהפכין בהן, משום ר' יהושע אמרו
שוטחין ברוח ע"ג יתדות. אמר רב מתנה הלכתא כר' יהושע, איכא דאמרי אין הלכה כר'.
(א) נראה לפני רבינו ר' הג' פאן בש"א אין משלקין את המדקסין וכו' קודם דין דאין נוטלים את העלי. (ב) נראה דמכר וכו"ל.

דמתעבל קמרייהו. יתר הקשר שלהם
שמה לא מקושרין מלאם וחסף האחד והלך לו: **לפני** קהן. דרך
כל שזכרין להיות מעט מן דף העליה צולט חוץ למחיצה של כל קן וקן
וסם היונים יולאים לאויר ונחיס סם
אחר הרוב. כי הכא דלא אמרי' אלו
אומן שזמן צמון הקן שהוא קרוב
ללפני הקן אלא אמרי' מעלמא אמו:
דף. דכלהו קרוב יניחו הלכך הלך
אחר הרוב דאיכא תרמי: **רצא אמר.**
הא לא אצטרך לאשמועינן אלא בשני
קנין זו למעלה מזו ובשניהם גזולות
וזמן את שזו ולא זמן את שזו
ולמחר צא ולא מלא בתוך הקן שזמן
אלא לפניו וצאותו שלא זמן לא מלא
לא לפניו ולא לתוכו הלכך אסירי.
ולא משום חששא דיוני דעלמא אלא
מאחר שלא מלאן צמקומן ועוד שצקן
האחר המוקצה לא מלא כלום יש
לחוש שמה אלו שמהל לפני הקן המוכן
לא מתוכו ילא אלא מתוך המוקצה:
ולא מיציעא קאמר לא גרסי' אלא
ה"ג ולא מיציעא זמן בתחתונה ולא
וזמן בעליונה כו'. כלומר ותנא
דאצטרך לאשמועינן אסורים לאו
כשזמן את של תחתונה ולמחר מלא
בתחתונה לפניו ולא צמוכה ולא מלא
בעליונה כלום אצטרך למימר דאסירי
דחיישין דלמא הני דאומין אודו להו
והנך שמהל לפניו משל עליונה צאו
ואשתרובי אשתרובי למטה ומיחמו
הא לא אצטרך דאפי' זמן בעליונה
צמוכה ולא זמן את של תחתונה ולמחר
מלא בעליונה לפניו ולא צמוכה ולא
מלא בתחתונה כלל אסירי ולא תימא
לאו אורחיהו למסרך ומיסק בעודן
קטינס אלא אמרינן סרוכי סרוך מן
התחתונה המוקצה וסליקו לפני
העליונה: **ואם אין שם אלא הן.**
אם אין סביבותיהם אמתול אלא הן:
טרי אלו מותרים. דודאי אלו הן
שזומין צמון הקן וצאו לפניו:
מפורחים. גדולים ופורחים למרחוק:
אדרויי אדרו. מאותו קן ואתו להכא
כדמפרש ואזיל דעד חמישים אמה
מדרה: **צקן זויס.** שזית הצית
צולט להלכה
מן השזין וקן
זה שזמן בו
עומד לצדדין
דאי הוה אמי
להכא לא הוה
חזי לקניה
שהזית של בית
עומדת לפניו: **מתני'** עלי.

[א] גשיל יוד: צ"ב כג. [ב]
[צ] צ"ב כג. [ד] צקן זוית
מאי אמרת אדרויי אדרו כל
היכא דמדדה ודכו' פ"ל
מה"ר"ס. [ה] שנת קנה.
[ו] גשיל יוד. [ז] ציוול' ל"ג
מינת כות, [ח] [שנת קנה.
קנה. מוספתא פ"א,
[י] מוספתא פ"א,
[יא] צמוקפתא אי בש"א
מוליכין טבח וסכין אצל
בהמה אצל אין מוליכין
צמכה אלא טבח וסכין וכ"ה
צמ"ה. [יב] דהכא סימן ז' ודע
שהכא אלפס לא הוה כל זה
אבל אומרינן טבח גרסינן
בגמרא בש"א אין מוליכין
וכי וע"ש פירוש שכתב
לצ"ה דאמרי מוליכין ועי'
פרי"ש ד"ה אין מוליכין וכי'
ואולי אמרינן טבח צמכס'
וקן צמכס' וי"ל אין
מוליכין וכו'. [ט] וענין טבח
דנקט עמי"ש הב"ה א"ח ס'
תל"ט ד"ה ויזיל להוליק.
[י] מוספתא פ"א,
מ"ג. [יא] וישאני עלי
כרכות ט. ויש"י. [ב] שיעין
למשנה דלעיל יוד. [ג]
[ד] שיעין למשנה דלעיל י.
[ה] וגם אין שם, [ו] [אמר
אציי בדף. תימה דלא אמר
לעיל דאישתא כ"י כ'.

מוסף תוספות
א. [ז] אמרינן פשיטא, אין
זה שטת התלמוד. מ"ר"פ.
ב. גבי נופל עד ג' אמה
הרי הוא של בעל הבית
מכאן ואילך הרי הוא של
צמורא, ואין יכול לישבו
רק כמו ג'. עוקבא דהכא.
ג. [ז] וישאני עלי
שמתוך שהוא כבוד מיוחד
ליה מקום הקפיד עילייה,
ודמי למסך הגדול ויהי
של מחרשה וכיוצא בהן
שהן כלים כבדיון והן
אסורין אפי' לר' שמעון
דלית ליה מוקצה, והכי
אוקמה רבה בפרק ליה
הכלים דעלי מיוחד ליה
מקום קפיד עילייה. ספקן
ר"ד.

מוסף רש"י
למגוא עליה. קן היתה
ישבתה, שומטין גרמיס עלה
גבי הקרקע ומפסינן
ושזני על צריכה כפופין
כדאמרינן פסחים (ק"ה).
הוה זנין אצרי דהדין,
ומנאלת שמיחתו לזוך
יורש (ע"ד י'). אין
משלקין את התריסין.
דלמנו התלוות של תזית
שזגרינן בהן התלוות
צללה ומסלקין אותן
לפניהם ושומטין עליהן
תבלין למטר לרבים,
ויורש מותר ליקח ממנו
המכיר אותו ויגלד שלא
חפר פסוס מקח (ע"ד י').
אף להחזיר. ולפניו בהן,
וחזרה ודאי שלא לזוך
היא, ואפילו דאמרינן אין
צנין צללים, טרחתא דלא
לזוך מיהא הוה וקא שריין
ליה משום תמלחן כדלקמן
(ס"ח). ואליבא דר'
יהודה דאמר יגמור.
חה כמו קן, שאם אמה
אומר אל יגמור אל הוא לא
יתחיל, ואין מוח מלי לטולי

רגלים (ויגיה כו.). **משום** דאין בנין בכלים. ואינו חייב אלא אם כן עשה בו מלאכה כגון ממתק או מחתך או אורג או
מורב, שכן אבות מלאכות לעמון (לקמן כב.). מחזירין רטיה במקדש. כהן שלקח צדו ומנו עליה רטיה מצעור יום והזכך
לעבוד עבודה בשבת או ביו"ט ונעל רטיה מעל ידו שלא תהא חו"ללה צדו ופין ידו לעבודה. דלצ"ה פוסלת צה, דנעתיין ולקח
הכסן וכו' דמייך לא הוי לקיטה צכה, מחזרה במקדש, דאי לא שרית ליה להחזירה לא שקיל ליה מידיה ומננע ולא עבד
עבודה, אבל לא במזיחה. גזירה שמה ימרח הרטיה ומימות היינו ממתק האמור מצבות מלאכות של צבת (ש"בין קב.).
הפוחת את חביתו. הגב שפסח את מימותו למטר יין ציושלים צרגל וכל הגב ליקח ממשמש וחף עמי הארץ מממשמש
(היגיה כו.). ר' יהודה אומר יגמור. שאם אמה אומר לא יגמור אף הוא לא יתחיל ואין מוח מלי לטולי רגלים (ס"ח).
תמא לפסע כדאמר בתמיה עבר הרגל מטפילין עליה העורה מפני שנענע צהן ע"ה צרגל (ס"ח).